

Số: 2290/TA-VP

Hà Nội, ngày 15 tháng 11 năm 2023

BÁO CÁO

Kết quả công tác năm 2023 và phương hướng nhiệm vụ năm 2024 của Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội (số liệu từ ngày 01/10/2022 đến ngày 30/9/2023)

Thực hiện Chương trình kỳ họp thứ 14 của Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội khóa XVI nhiệm kỳ 2021-2026, Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội trân trọng báo cáo Kết quả công tác năm 2023 và phương hướng, nhiệm vụ năm 2024 của Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội như sau:

I. KẾT QUẢ CÔNG TÁC NĂM 2023

1. Đặc điểm tình hình

Năm 2023, Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội triển khai các nhiệm vụ công tác trong bối cảnh tình hình tội phạm có nhiều diễn biến phức tạp. Công cuộc phòng chống tham nhũng tiếp tục được đẩy mạnh với nhiều vụ án tham nhũng, kinh tế lớn, có tính chất nghiêm trọng, phạm vi ảnh hưởng trên toàn quốc, được dư luận đặc biệt quan tâm được đưa ra xét xử. Các loại tội phạm về ma túy, giết người, lừa đảo chiếm đoạt tài sản, hoạt động “bảo kê”, “tín dụng đen”, sử dụng công nghệ cao chiếm đoạt tài sản... tiếp tục tăng. Các tranh chấp dân sự, kinh doanh thương mại, khiếu kiện hành chính luôn ở mức rất lớn, với nội dung tranh chấp ngày càng đa dạng. Bên cạnh đó, Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội tiếp tục đẩy mạnh thực hiện nhiệm vụ đột phá “*Nâng cao chất lượng giải quyết các loại án, khắc phục có hiệu quả việc chậm xử lý đơn khởi kiện, án quá hạn thời hạn xét xử, án tạm đình chỉ không có căn cứ pháp luật*”; triển khai Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án và tổ chức thực hiện các nhiệm vụ về chuyển đổi số như xét xử trực tuyến, sử dụng trợ lý ảo, công bố bản án, quyết định có hiệu lực pháp luật trên cổng thông tin điện tử...

Trong điều kiện còn có nhiều khó khăn về biên chế và cơ sở vật chất, nhưng được sự quan tâm chỉ đạo và tạo các điều kiện thuận lợi của Tòa án nhân dân tối cao; Thành ủy, Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội; sự phối hợp chặt chẽ của các cơ quan, ban, ngành thành phố, chính quyền các địa phương cùng với sự cố gắng, nỗ lực của tập thể lãnh đạo, cán bộ, công chức, Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội đã hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao góp phần giữ vững ổn định chính trị, trật tự an toàn xã hội và sự phát triển của Thủ đô.

2. Công tác giải quyết, xét xử các loại vụ việc

Từ ngày 01/10/2022 đến hết ngày 30/9/2023, Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội thụ lý 39.334 vụ việc, giải quyết 35.551 vụ việc, đạt tỷ lệ 90,38%. So với cùng kỳ năm 2022, số thụ lý tăng 493 vụ việc, số giải quyết tăng

740 vụ việc, số tồn giảm 247 vụ việc. Kết quả giải quyết từng loại án cụ thể như sau:

a. Án hình sự

Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội thụ lý 9.164 vụ / 17.317 (tăng 206 vụ so với cùng kỳ năm 2022), giải quyết 9.058 vụ / 16.725 bị cáo (tăng 225 vụ so với cùng kỳ năm 2022), đạt tỷ lệ 98,84%. Trong đó: Tòa án nhân dân cấp huyện thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 7.306 vụ / 13.267 bị cáo, giải quyết 7.270 vụ / 13.101 bị cáo. Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 766 vụ / 2.288 bị cáo, giải quyết 704 vụ / 1.907 bị cáo; thụ lý theo thủ tục phúc thẩm số 1.092 vụ / 1.762 bị cáo, giải quyết 1.084 vụ / 1.717 bị cáo.

Kết quả thụ lý, giải quyết một số loại án được dư luận xã hội quan tâm cụ thể như sau:

* *Tội phạm tham nhũng, chức vụ*: Thụ lý 70 vụ / 266 bị cáo, giải quyết 66 vụ / 226 bị cáo. So với cùng kỳ năm 2022 thụ lý tăng 17 vụ/118 bị cáo; giải quyết tăng 21 vụ/95 bị cáo cho thấy tình hình tội phạm về tham nhũng, chức vụ vẫn có chiều hướng tăng.

* *Tội phạm về ma túy*: Tình hình tội phạm về ma túy luôn diễn biến hết sức phức tạp, do đó đây luôn là một trong các nhóm tội chiếm tỷ lệ giải quyết lớn nhất, với số lượng bị cáo bị đưa ra xét xử nhiều nhất. Năm 2023, Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội thụ lý 3.332 vụ / 4.692 bị cáo, giải quyết 3.320 vụ / 4.662 bị cáo bị truy tố các tội về ma túy. So với cùng kỳ năm 2022 thụ lý giảm 139 vụ/83 bị cáo; giải quyết giảm 129 vụ/291 bị cáo.

* *Tội phạm liên quan hoạt động “tín dụng đen”*: Thụ lý 33 vụ / 172 bị cáo, giải quyết 32 vụ / 96 bị cáo bị truy tố về tội “Cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự”. So với cùng kỳ năm 2022 thụ lý tăng 4 vụ/68 bị cáo; giải quyết tăng 8 vụ/24 bị cáo

* *Tội phạm xâm hại tình dục trẻ em*: Thụ lý 78 vụ / 80 bị cáo, giải quyết 77 vụ / 78 bị cáo. So với cùng kỳ năm 2022 thụ lý giảm 2 vụ/30 bị cáo; giải quyết giảm 3 vụ/25 bị cáo

* *Tội phạm về môi trường*: Thụ lý 72 vụ / 97 bị cáo, giải quyết 71 vụ / 96 bị cáo. So với cùng kỳ năm 2022 thụ lý tăng 10 vụ/15 bị cáo; giải quyết tăng 9 vụ/14 bị cáo

* *Tội phạm mua bán người*: Thụ lý 11 vụ / 47 bị cáo, giải quyết 11 vụ / 47 bị cáo

Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội đã phối hợp chặt chẽ với cơ quan Công an, Viện kiểm sát nhân dân các cấp tổ chức xét xử các vụ án hình sự đảm bảo đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, không kết án oan người không phạm tội và không bỏ lọt tội phạm; các quyết định trả hồ sơ để điều tra bổ sung đều có căn cứ pháp luật; Hình phạt Tòa án áp dụng đối với các bị cáo đảm bảo nghiêm minh, nhất là các tội phạm ma túy, liên quan tín dụng đen, xâm phạm tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm... đáp ứng được yêu cầu đấu tranh phòng, chống tội phạm.

b. Công tác giải quyết các loại án dân sự, hôn nhân và gia đình, kinh doanh thương mại, lao động

- ***Án dân sự:*** Thụ lý 7.228 vụ việc (tăng 142 vụ việc so với cùng kỳ năm 2022), giải quyết 5.274 vụ việc (tăng 176 vụ việc so với cùng kỳ năm 2022), đạt tỷ lệ 72,97%. Trong đó: Tòa án nhân dân cấp huyện thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 5.949 vụ việc, giải quyết 4.500 vụ việc. Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 494 vụ việc, giải quyết 129 vụ việc; thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 785 vụ việc, giải quyết 645 vụ việc.

- ***Án hôn nhân và gia đình:*** Thụ lý 17.503 vụ việc (tăng 105 vụ việc so với cùng kỳ năm 2022), giải quyết 17.108 vụ việc (tăng 121 vụ việc so với cùng kỳ năm 2022), đạt tỷ lệ 97,74%. Trong đó: Tòa án nhân dân cấp huyện thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 16.928 vụ việc, giải quyết 16.607 vụ việc. Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 362 vụ việc, giải quyết 298 vụ việc; thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 213 vụ việc, giải quyết 203 vụ việc.

- ***Án lao động:*** Thụ lý 209 vụ việc (giảm 178 vụ việc so với cùng kỳ năm 2022), giải quyết 205 vụ việc (giảm 158 vụ việc so với cùng kỳ năm 2022), đạt tỷ lệ 98,09%. Trong đó: Tòa án nhân dân cấp huyện thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 162 vụ việc, giải quyết 159 vụ việc. Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 14 vụ việc, giải quyết 13 vụ việc; thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 33 vụ việc, giải quyết 33 vụ việc.

- ***Án kinh doanh thương mại:*** Thụ lý 2.603 vụ việc (giảm 368 vụ việc so với cùng kỳ năm 2022), giải quyết 1.800 vụ việc (giảm 246 vụ việc so với cùng kỳ năm 2022), đạt tỷ lệ 69,15%. Trong đó: Tòa án nhân dân cấp huyện thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 2.058 vụ việc, giải quyết 1.448 vụ việc. Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 217 vụ việc, giải quyết 67 vụ việc; thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 328 vụ việc, giải quyết 285 vụ việc.

c. Án hành chính: Thụ lý 1.039 vụ (tăng 25 vụ so với cùng kỳ năm 2022), giải quyết 517 vụ (tăng 61 vụ so với cùng kỳ năm 2022), đạt tỷ lệ 49,76%. Trong đó: Tòa án nhân dân cấp huyện thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 57 vụ, giải quyết 53 vụ. Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 942 vụ, giải quyết 424 vụ; thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 40 vụ, giải quyết 40 vụ.

Các khiếu kiện hành chính chủ yếu liên quan tới các Quyết định hành chính, hành vi hành chính về quản lý đất đai. Xác định rõ việc giải quyết đối với án hành chính còn gặp nhiều khó khăn nên Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội đã đưa ra nhiều giải pháp, trong đó đặc biệt chú trọng đến việc tăng cường công tác đối thoại; chủ động hướng dẫn, trao đổi nghiệp vụ với Tòa án cấp huyện, tổ chức xét xử trực tuyến kết nối với điểm cầu UBND các cấp. Tuy nhiên, do một số quy định pháp luật còn chưa phù hợp với thực tiễn; sự thiếu phối hợp của một số cơ quan hành chính là người bị kiện, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan khi tham gia tố tụng nên lượng án hành chính còn tồn tương đối nhiều.

d. Xử lý vi phạm hành chính

Tòa án nhân dân cấp huyện thành phố Hà Nội thụ lý 1.589 hồ sơ áp dụng các biện pháp xử lý hành chính tại Tòa án nhân dân (tăng 561 hồ sơ so với cùng kỳ năm 2022); giải quyết 1.589 hồ sơ (tăng 561 hồ sơ so với cùng kỳ năm 2022); đạt tỷ lệ 100%.

Nhận xét chung, trong năm 2023, các loại vụ việc mà Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội thụ lý ngày càng tăng, tính chất ngày càng phức tạp, nhưng với việc triển khai thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp của Tòa án nhân dân tối cao và Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội mà điển hình là: tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số, thực hiện các giải pháp tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong giải quyết án, đặc biệt án quá hạn, án tạm đình chỉ, tăng cường cải cách tư pháp... nên các mặt công tác của Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội tiếp tục có nhiều chuyển biến tích cực.

3. Công tác kiểm tra và giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo

Thực hiện kiểm tra theo chuyên đề đối với án quá hạn, tạm đình chỉ và tiến hành kiểm tra tất cả các đơn vị thuộc Tòa án nhân dân cấp huyện, thành phố Hà Nội đối án hình sự, kinh doanh thương mại và hôn nhân gia đình. Trong quá trình kiểm tra, Đoàn kiểm tra đã kịp thời hướng dẫn, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc giúp đẩy nhanh tiến độ giải quyết các vụ án phức tạp, án tồn đọng. Kết thúc kiểm tra, đã tổ chức Hội nghị rút kinh nghiệm hai cấp Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội.

Về công tác giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo trong hoạt động tố tụng: Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội tiếp nhận 336 đơn khiếu nại, 41 đơn tố cáo trong hoạt động tố tụng, giải quyết 336 đơn khiếu nại, 41 đơn tố cáo.

Về công tác giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo theo Luật Khiếu nại, Luật Tố cáo: Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội tiếp nhận 09 đơn khiếu nại, 24 đơn tố cáo, giải quyết 09 đơn khiếu nại, 23 đơn tố cáo.

4. Công tác thi hành án hình sự và xét miễn, giảm các khoản thu nộp ngân sách

Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội đã ra 13.902 quyết định thi hành án hình sự đối với người bị kết án mà bản án, quyết định đã có hiệu lực pháp luật; giảm một phần thời hạn chấp hành hình phạt tù cho 3.000 trường hợp, giảm và tha tù trước thời hạn đối với 3.274 trường hợp, rút ngắn thời hạn thử thách án treo đối với 87 trường hợp, miễn giảm án phí, tiền phạt cho 79 trường hợp, xét tha tù có điều kiện cho các phạm nhân cải tạo tốt theo đề nghị của các Trại tạm giam trên địa bàn thành phố Hà Nội nhân dịp Tết Nguyên đán 2022, Ngày Giải phóng miền Nam 30/4 và Quốc khánh 02/9 năm 2023.

Việc ra quyết định thi hành án hình sự; việc hoãn, tạm đình chỉ thi hành án; giảm thời hạn chấp hành hình phạt tù được thực hiện kịp thời, căn cứ, đúng quy định của pháp luật. Tòa án thường xuyên phối hợp với Viện kiểm sát nhân dân và cơ quan Công an rà soát danh sách những người đã có quyết định thi hành án phạt tù hiện còn tại ngoại để đôn đốc bắt thi hành án; đồng thời làm tốt công tác phối hợp với chính quyền địa phương trong quản lý đối tượng thi hành án treo, cải tạo không giam giữ ở địa phương.

Trong năm 2023, Tòa án nhân dân cấp huyện thành phố Hà Nội đã phối hợp chặt chẽ với cơ quan thi hành án dân sự và Viện kiểm sát cùng cấp trong việc kiểm tra các điều kiện đối với trường hợp được miễn, giảm; đồng thời xem xét kỹ các tài liệu, hồ sơ có liên quan, đảm bảo việc xét miễn, giảm theo đúng quy định của pháp luật; đã xét giảm các khoản thu nộp ngân sách Nhà nước đối với 74 trường hợp với số tiền là 521.558.351 đồng; xét miễn các khoản thu nộp ngân sách nhà nước đối với 221 trường hợp với số tiền là 1.096.852.684 đồng.

5. Công tác Hội thẩm nhân dân

Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội đã phối hợp với lãnh đạo Đoàn Hội thẩm duy trì tổ chức họp định kỳ về công tác quản lý và mời Hội thẩm tham gia xét xử. Việc phân công Hội thẩm tham gia phiên tòa đảm bảo thống nhất, khoa học theo quy chế tổ chức và hoạt động của Đoàn Hội thẩm.

Năm 2023, Hội thẩm Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội được phân công tham gia xét xử đều bố trí thời gian nghiên cứu hồ sơ và tham gia xét xử, do đó không có phiên tòa nào bị hoãn vì lý do Hội thẩm nhân dân vắng mặt.

Đội ngũ Hội thẩm nhân dân của Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội đều là người có trình độ, kiến thức không chỉ về pháp luật mà còn có kinh nghiệm và hiểu biết đa dạng trong nhiều lĩnh vực, cùng với Thẩm phán bảo đảm thực hiện tốt công tác xét xử, đồng thời phổ biến, giáo dục pháp luật.

Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội cũng đã thực hiện tốt các chế độ, chính sách đối với Hội thẩm nhân dân hai cấp. Thực hiện tập huấn định kỳ hàng năm cho Hội thẩm nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội vào tháng 11/2022. Mặc dù cơ sở vật chất tại một số đơn vị còn hạn chế, nhưng các Hội thẩm vẫn được bố trí khu vực làm việc riêng biệt và được cung cấp đầy đủ trang thiết bị, tài liệu phục vụ công tác.

6. Công tác hòa giải, đối thoại theo Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án

Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án có hiệu lực từ ngày 01/01/2021. Đến nay 30/31 đơn vị thuộc Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội đã chính thức triển khai thực hiện Luật Hòa giải, đối thoại. Chỉ còn Tòa án nhân dân huyện Gia Lâm do trụ sở làm việc không đáp ứng được yêu cầu nên chưa triển khai.

Kết thúc năm 2023, các đơn vị thuộc Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội đã chuyển sang hòa giải, đối thoại 9.406 đơn khởi kiện, đơn yêu cầu; giải quyết 8.138 đơn. Trong tổng số đơn đã giải quyết có 1.597 đơn được người khởi kiện rút, 1.860 đơn không tiến hành hòa giải, đối thoại được, 1.666 đơn hòa giải, đối thoại không thành, 3.015 đơn hòa giải, đối thoại thành. Tỷ lệ đơn hòa giải, đối thoại thành và rút đơn khởi kiện đạt 49,03%.

Qua thực tế triển khai cho thấy, hoạt động hòa giải, đối thoại theo Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án đã giảm tải công việc của Tòa án góp phần giải quyết nhanh chóng dứt điểm các mâu thuẫn trong nhân dân.

7. Công tác quản lý kinh phí và cơ sở vật chất

- Công tác quản lý kinh phí: Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội đã làm tốt công tác tổng hợp và quyết toán kinh phí ngân sách năm 2022 của hai cấp; phân bổ dự toán ngân sách trung ương năm 2023 theo hướng dẫn của Tòa án nhân dân tối cao. Các đơn vị đã thực hiện thanh toán lương và các khoản phụ cấp cho cán bộ, công chức, nộp bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế và các khoản thuế thu nhập cá nhân đúng thời hạn; thanh toán các nội dung chi thường xuyên phục vụ kịp thời công tác chuyên môn. Việc sử dụng kinh phí đảm bảo tiết kiệm, hiệu quả, đúng mục đích, đúng pháp luật.

- Công tác đầu tư, đảm bảo cơ sở vật chất: Hiện tại có 12 đơn vị Tòa án cấp huyện (Hai Bà Trưng, Thường Tín, Phú Xuyên, Mỹ Đức, Chương Mỹ, Quốc Oai, Đan Phượng, Hoài Đức, Phúc Thọ, Thạch Thất, Ba Vì, Gia Lâm) đã được Tòa án nhân dân tối cao và Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội phê duyệt chủ trương đầu tư xây dựng trụ sở mới bằng nguồn vốn của ngân sách thành phố. Đầu tháng 7/2023, Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội đã họp quyết định phân bổ vốn đầu tư năm 2023 (hơn 14 tỷ đồng). Đến nay, các đơn vị đã thực hiện được nhiều công việc chuẩn bị đầu tư như lựa chọn tư vấn dự án, thiết kế, làm các thủ tục thu hồi đất, cơ bản xong hồ sơ thiết kế, thăm dò, khảo sát mặt bằng...

8. Công tác hành chính tư pháp, ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số

- Tiếp tục triển khai mô hình hành chính tư pháp “một cửa liên thông” và đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác tòa án nhằm đáp ứng tốt nhất yêu cầu của cá nhân, cơ quan, tổ chức. Thực hiện công khai minh bạch các hoạt động của Tòa án, thực hiện dịch vụ công qua mạng như đăng ký cấp sao bản án, nộp đơn khởi kiện, công khai bản án, quyết định của Tòa án; số hóa bản án, hồ sơ để thuận tiện cho công tác lưu trữ cũng như khai thác.

- Năm 2023, bộ phận tiếp dân Hành chính tư pháp Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội đã tiếp 3.973 lượt công dân đến nộp đơn trực tiếp tại trụ sở, cán bộ tiếp công dân thực hiện đúng các quy định, nội quy của cơ quan và có thái độ đúng mực khi tiếp công dân.

- Công bố bản án: Từ ngày 01/10/2022 đến hết ngày 30/9/2023, Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội đã công bố được 22.632 bản án, quyết định có hiệu lực pháp luật; trong đó, Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội công bố được 1.717 bản, Tòa án nhân dân cấp huyện công bố được 20.915 bản, qua đó tăng cường sự công khai, minh bạch trong hoạt động của Tòa án.

- Xét xử trực tuyến: Trong năm công tác 2023, Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội đã phối hợp cùng các đơn vị thuộc Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội tổ chức xét xử 1029 phiên tòa theo hình thức trực tuyến, đã vượt chỉ tiêu 1000 vụ đặt ra. Trong đó, Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội xét xử 89 vụ, Tòa án nhân dân cấp huyện xét xử 940 vụ. Đây là nỗ lực rất lớn của Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội vì hiện tại điều kiện cơ sở vật chất còn hạn chế chỉ có Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội và Tòa án nhân dân quận Thanh Xuân bố trí được phòng xử trực tuyến và cũng chỉ mới kết nối được điểm điểm cầu thành phần là Trại tạm giam số 01 Công an thành phố Hà Nội và UBND cấp huyện.

- Sử dụng phần mềm Trợ lý ảo: Đây là phần mềm rất hữu ích cho hoạt động chuyên môn nên các Thẩm phán, Thư ký đã tích cực sử dụng và tương tác. Tính đến hết ngày 30/9/2023, Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội đã thực hiện 147.105 lượt hỏi đáp, tương tác.

9. Đánh giá, nhận xét

9.1. Ưu điểm

Năm 2023, Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội đã chủ động thực hiện nhiều biện pháp đẩy nhanh tiến độ, nâng cao chất lượng giải quyết các loại án, đa phần án được giải quyết đảm bảo trong thời hạn pháp luật quy định; tỷ lệ án bị hủy, sửa do lỗi chủ quan giảm so với cùng kỳ năm 2022. Các chỉ tiêu công tác cơ bản đều đạt và vượt so với kế hoạch.

Các vụ án hình sự xét xử đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, không để xảy ra trường hợp kết án oan người vô tội hoặc bỏ lọt tội phạm. Áp dụng hình phạt nghiêm khắc đối với đối tượng chủ mưu, cầm đầu, khoan hồng đối với những đồng phạm giúp sức có vai trò thứ yếu, thành khẩn khai báo, ăn năn hối cải, chú trọng đến việc thu hồi tài sản tham nhũng. Bản án thể hiện tính nhân văn, sự công bằng của pháp luật, có tác dụng cải tạo, giáo dục, răn đe và phòng ngừa chung.

Các vụ án hình sự trọng điểm, nhạy cảm, phức tạp, được dư luận xã hội quan tâm, đặc biệt là các vụ án Ban Chỉ đạo Trung ương, Ban Chỉ đạo Thành ủy về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo dõi, chỉ đạo đã được Tòa án phối hợp tốt với các cơ quan tố tụng tại Trung ương và Thành phố khẩn trương nghiên cứu hồ sơ để đưa ra xét xử kịp thời, nghiêm minh đáp ứng yêu cầu chính trị, được dư luận đồng tình ủng hộ như:

- Vụ án "Chuyến bay giải cứu" với 54 bị cáo trong bị xét xử về các tội "Đưa hối lộ", "Nhận hối lộ", "Môi giới hối lộ", "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản" và "Lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong khi thi hành công vụ". Đây là vụ án rất lớn, phức tạp nhưng chỉ trong 1 tháng Tòa án nhân dân thành phố đã đưa ra xét xử; phiên tòa đã diễn ra đúng tinh thần tranh tụng công khai được dư luận đánh giá cao.

- Vụ án xảy ra tại Bệnh viện Đa khoa Đồng Nai, Công ty cổ phần Tiến Bộ Quốc Tế (Công ty AIC) và một số đơn vị liên quan. Trong vụ án này, bị cáo Nguyễn Thị Thanh Nhân đang bỏ trốn vẫn bị đưa ra xét xử về các tội "Đưa hối lộ" và "Vi phạm quy định về đấu thầu gây hậu quả nghiêm trọng" thể hiện được quyết tâm trong phòng chống tham nhũng của Đảng và Nhà nước.

- Vụ án Nguyễn Ngọc Hai - cựu chủ tịch UBND tỉnh Bình Thuận và một số cựu lãnh đạo tỉnh bị xét xử về tội "Vi phạm quy định về quản lý, sử dụng tài sản nhà nước gây thất thoát, lãng phí"...

Bên cạnh việc làm tốt công tác xét xử, Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội còn rất chú trọng đến việc làm tốt công tác thông tin, tuyên truyền trong quá trình giải quyết các vụ án. Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội đã chủ động bố trí thêm phòng theo dõi trực tuyến; phối hợp chặt chẽ với các cơ quan thông tấn báo chí như Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Phát thanh - Truyền hình Hà Nội, Thông tấn

xã Việt Nam. Các cơ quan báo chí của Trung ương và địa phương luôn được tạo điều kiện kịp thời đưa tin về hoạt động xét xử, đặc biệt là các vụ án tham nhũng, kinh tế lớn, vụ án dư luận quan tâm, qua đó đã tăng cường việc tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về phòng, chống tham nhũng và tinh thần đấu tranh phòng chống tội phạm trong nhân dân.

Trong việc giải quyết các vụ án dân sự, hành chính luôn chú trọng và tăng cường công tác hòa giải, đối thoại nên tỷ lệ các vụ án hòa giải, đối thoại thành ra quyết định công nhận sự thỏa thuận hoặc đương sự rút đơn khởi kiện đạt tỷ lệ cao góp phần giải quyết dứt điểm, nhanh chóng tranh chấp, ổn định tình hình nhân dân.

Công tác kiểm tra tiếp tục được tăng cường, qua đó lãnh đạo, cán bộ, công chức các đơn vị đã có những chuyển biến tích cực trong nhận thức, chỉ đạo, điều hành và thực hiện nhiệm vụ chuyên môn. Những thiếu sót trong công tác xét xử đã được kiến nghị và chấn chỉnh kịp thời nhằm nâng cao chất lượng giải quyết các loại án của Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội.

Bước đầu đã tổ chức tốt Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án, hoạt động hòa giải, đối thoại đã đi vào nề nếp, tỷ lệ hòa giải, đối thoại và hòa giải, đối thoại thành tăng dần.

9.2. Tồn tại

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, năm 2023, Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội vẫn còn một số vụ án quá hạn, tỷ lệ giải quyết án dân sự, hành chính, kinh doanh thương mại chưa cao.

* Về nguyên nhân khách quan

- Số lượng án mà Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội phải giải quyết luôn ở mức rất cao, tính chất ngày càng phức tạp.

- Một số quy định của pháp luật chưa phù hợp hoặc còn bất cập, gây khó khăn cho công tác giải quyết án (như là quy định về tố tụng hành chính và phá sản)

- Việc cung cấp tài liệu chứng cứ của một số cơ quan, tổ chức, cá nhân chưa kịp thời ảnh hưởng đến tiến độ giải quyết vụ án đặc biệt là án dân sự, hành chính.

- Về cơ sở vật chất: nhiều trụ sở làm việc của các đơn vị thuộc Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội chật hẹp, xuống cấp; điều kiện làm việc thiếu thốn hoặc không được trang bị đồng bộ. Kinh phí hoạt động do ngành dọc cấp chưa đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ công tác

* Về nguyên nhân chủ quan: Số lượng biên chế ít, trình độ Thẩm phán còn chưa đồng đều, một số Thẩm phán vẫn còn tư tưởng chọn những án dễ để làm trước. Bên cạnh đó, công tác quản lý, điều hành ở một số đơn vị vẫn còn chưa sát sao .

10. Những đề xuất kiến nghị

- Kiến nghị với Quốc hội tiến hành rà soát, sửa đổi một số quy định của pháp luật, đặc biệt là Luật Tổ tụng hành chính năm 2015, Luật Tổ chức Tòa án nhân dân 2014.

- Kiến nghị với Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội tiếp tục quan tâm hỗ trợ đầu tư xây dựng trụ sở các Tòa án nhân dân cấp huyện theo quy hoạch các cơ quan tư pháp đã được thành phố phê duyệt và tiếp tục đầu tư trang thiết bị làm việc, ứng dụng công nghệ thông tin, phòng xét xử trực tuyến; hỗ trợ kinh phí để thực hiện công tác xét xử các vụ án nói chung, những vụ án lớn, phức tạp nói riêng.

- Kiến nghị với Tòa án nhân dân tối cao khi phân bổ biên chế cho Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội cần tính toán đến yếu tố đặc thù của Thủ đô Hà Nội, các quan hệ tranh chấp thường rất phức tạp, thường xuyên được Trung ương giao giải quyết các vụ án kinh tế, tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp... để phân bổ chỉ tiêu biên chế phù hợp, góp phần giúp Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội hoàn thành tốt hơn nữa nhiệm vụ được giao.

II. PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ CÔNG TÁC TRỌNG TÂM TRONG NĂM 2024

1. Tiếp tục triển khai thực hiện nghiêm túc, hiệu quả Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, các Nghị quyết của Đảng, Quốc hội về công tác tư pháp, đặc biệt chú trọng quán triệt Nghị quyết số 27-NQ/TW về tiếp tục xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền XHCN Việt Nam trong giai đoạn mới; Nghị quyết số 96/2019/QH14 của Quốc hội về công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật, công tác của Viện kiểm sát nhân dân, của Tòa án nhân dân và công tác thi hành án; các Nghị quyết, Chỉ thị của Tòa án nhân dân tối cao về lãnh đạo, chỉ đạo việc triển khai thực hiện nhiệm vụ trọng tâm công tác năm 2024 của các Tòa án.

2. Đẩy nhanh tiến độ và nâng cao hơn nữa chất lượng xét xử, hoàn thành các chỉ tiêu công tác theo Nghị quyết của Quốc hội và chỉ đạo của Tòa án nhân dân tối cao. Cụ thể, bảo đảm 100% các vụ việc được giải quyết trong thời hạn luật định. Trong đó, giải quyết, xét xử đạt từ 90% trở lên đối với các vụ án hình sự; đạt từ 85% trở lên đối với các vụ, việc dân sự; đạt từ 65% trở lên đối với các vụ án hành chính; đạt từ 99% trở lên đối với các đề nghị xem xét, áp dụng các biện pháp xử lý hành chính tại Tòa án. Bảo đảm 100% các bản án, quyết định của Tòa án được ban hành trong thời hạn luật định (bao gồm cả quyết định thi hành án hình sự đối với 100% người bị kết án phạt tù, pháp nhân thương mại bị kết án). Bảo đảm 100% quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự không bị hủy, sửa theo thủ tục giám đốc thẩm. Hạn chế đến mức thấp nhất tỷ lệ các bản án, quyết định bị hủy, sửa do nguyên nhân chủ quan; bảo đảm tổng số bản án, quyết định bị hủy, sửa do nguyên nhân chủ quan không vượt quá 1,5% tổng số các loại án đã giải quyết.

3. Trong công tác xét xử các vụ án hình sự, bảo đảm xét xử nghiêm minh, đúng pháp luật, không để xảy ra oan, sai, bỏ lọt tội phạm cũng như việc vi phạm thời hạn tạm giam trong quá trình chuẩn bị xét xử; việc xử phạt tù nhưng cho bị cáo hưởng án treo, áp dụng hình phạt khác không phải là hình phạt tù phải đảm

bảo có căn cứ, đúng pháp luật. Đưa ra xét xử kịp thời, nghiêm minh các vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp và các vụ án dư luận xã hội quan tâm, nhất là các vụ án do Ban chỉ đạo Trung ương phòng chống tham nhũng, tiêu cực theo dõi chỉ đạo, áp dụng hình phạt nghiêm khắc đối với người chủ mưu, cầm đầu, người lợi dụng chức vụ, quyền hạn để chiếm đoạt hoặc làm thất thoát số lượng lớn tài sản, chú trọng công tác thu hồi tài sản cho Nhà nước. Như là các vụ liên quan đến Công ty Cổ phần Công nghệ Việt Á (đã thụ lý với 38 bị cáo); Vụ án liên quan đến Công ty TNHH Thương mại dịch vụ khách sạn Tân Hoàng Minh(đã thụ lý với 15 bị cáo); vụ án liên quan đến Công ty Cổ phần Tập đoàn FLC;

Trong công tác giải quyết án dân sự, hôn nhân gia đình, kinh doanh thương mại, lao động: Khắc phục có hiệu quả việc chậm xử lý đơn khởi kiện; án quá thời hạn xét xử, án tạm đình chỉ không có căn cứ pháp luật; đẩy mạnh hòa giải; thực hiện nguyên tắc tranh tụng, đảm bảo các phán quyết của Tòa án phải đúng pháp luật, đảm bảo công lý, bảo vệ các quyền con người, quyền công dân.

Tăng cường tuyên truyền, phổ biến Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án đến các cá nhân và tổ chức, từ đó đẩy mạnh hoạt động hòa giải, đối thoại trước khi Tòa án thụ lý hồ sơ vụ việc.

Nâng tỷ lệ giải quyết, xét xử các vụ án hành chính, hạn chế thấp nhất việc đề án quá hạn không đúng quy định của pháp luật; nâng tỷ lệ đối thoại thành các khiếu kiện hành chính.

4. Tiếp tục thực hiện nhiệm vụ đột phá giải quyết án đã được triển khai trong năm 2023 *“Nâng cao chất lượng giải quyết các loại án, khắc phục có hiệu quả việc chậm xử lý đơn khởi kiện, án quá hạn thời hạn xét xử, án tạm đình chỉ không có căn cứ pháp luật”*.

5. Phối hợp chặt chẽ với các cơ quan tiến hành tố tụng và các cơ quan có liên quan trong quá trình giải quyết các loại vụ việc. Quan tâm giải quyết, khắc phục kịp thời những sai sót, vi phạm đã được Viện kiểm sát kiến nghị và kịp thời đề ra các biện pháp, giải pháp phòng ngừa các thiếu sót, vi phạm. Tiếp tục phối hợp chặt chẽ với cơ quan Thi hành án dân sự cùng cấp rà soát các bản án dân sự chưa thi hành do tuyên không rõ ràng để giải thích, đính chính kịp thời.

6. Thực hiện tốt công tác tổ chức cán bộ; tiếp tục cải tiến phương thức quản lý theo hướng phân công, phân cấp hợp lý, xác định rõ trách nhiệm từng bộ phận, từng cá nhân trong cơ quan, đơn vị; Tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra trong hoạt động công vụ, xử lý nghiêm những tập thể, cá nhân có sai phạm gắn với trách nhiệm của người đứng đầu; tăng cường việc tổ chức các lớp đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho cán bộ, công chức Tòa án hai cấp để tạo nguồn nhân lực có chất lượng.

7. Tiếp tục đẩy mạnh việc thực hiện phong trào thi đua theo chủ đề xuyên suốt *“Phụng công, thủ pháp, chí công, vô tư”*, với phương châm *“Gần dân, hiểu dân, giúp dân, học dân”*. Tích cực triển khai về việc phát động đợt thi đua đặc biệt chào mừng các ngày Lễ lớn của đất nước.

8. Xây dựng, củng cố và hiện đại hóa cơ sở vật chất phục vụ hoạt động của Tòa án; tiếp tục đầu tư xây dựng, cải tạo trụ sở và nâng cấp các trang thiết bị làm việc để đáp ứng yêu cầu cải cách tư pháp, phù hợp với điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của đất nước và hoạt động đặc thù của Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội; tăng cường công tác ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động của Tòa án và hoạt động quản lý; tiếp tục thực hiện việc đổi mới thủ tục hành chính tư pháp, đảm bảo công khai minh bạch các hoạt động của Tòa án, đặc biệt là việc công khai bản án, quyết định của Tòa án và lịch phiên tòa của các đơn vị trên cổng thông tin điện tử của Tòa án nhân dân. Phần đầu hoàn thành chỉ tiêu xét xử án trực tuyến năm 2024 với trên 1000 vụ án.

Trên đây là Báo cáo kết quả công tác năm 2023 và phương hướng, nhiệm vụ công tác năm 2024 của Tòa án nhân dân hai cấp thành phố Hà Nội./.

Nơi nhận:

- TAND tối cao (để báo cáo);
- Thành ủy Hà Nội (để báo cáo);
- HĐND, UBND thành phố Hà Nội (để báo cáo);
- Lưu VT, HCTP.

CHÁNH ÁN

Nguyễn Hữu Chính